

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2021 m. d. nutarimu Nr.

2021–2030 METŲ NACIONALINĖ ENERGETIKOS PLĖTROS PROGRAMA
Plėtos programos valdytoja – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija

I SKYRIUS
PLĖTROS PROGRAMOS PASKIRTIS

Valstybės veiklos sritis – energetika

2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) uždavinių įtraukimo į 2021–2030 metų nacionalinę plėtos programą (toliau – Programa) logika
Į Programą įtraukti uždaviniai, kurie NPP pavesti Energetikos ministerijai (toliau – EM) ir atitinka energetikos valdymo sritį.

1.13 uždavinys. Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą

NPP uždavinio rodikliai ir (ar) tikslo rodikliai:

1.13.1. Vidutinė galutinė elektros energijos kaina verslo ir pramonės vartotojams, palyginti su kitomis Baltijos valstybėmis, Skandinavijos bei Vidurio ir Rytų Europos šalimis – Europos Sąjungos (toliau – ES) narėmis, vieta: 7 (2025 m.), 3 (2030 m.).

1.13.2. Vidutinė galutinė gamtinių dujų kaina verslo ir pramonės vartotojams, palyginti su kitomis Baltijos valstybėmis, Skandinavijos bei Vidurio ir Rytų Europos šalimis ES narėmis, vieta: 4 (2025 m.), 3 (2030 m.).

1 problema: Energetikos srities inovacijų ekosistema nedidina sektoriaus konkurencingumo

Spręstinios problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka)

Lietuvos energetikos srities inovacijų ekosistemą turėtų sudaryti šios dalys: „Finansavimas“, „Mokslas ir technologijos“, „Žmogiškieji ištekliai“, „Komunikacija ir inovacijų kultūra“, „Produktai ir paslaugos“, „Infrastruktūra“, „Reguliacinė aplinka“ ir „Vartotojai“. Kai kurie energetikos srities inovacijų ekosistemos Lietuvoje elementai geriau išsivystę nei likusieji. Tokia situacija ir nesisteminis požiūris turi neigiamos įtakos šalies konkurencingumui; nestiprinant energetikos srities inovacijų ekosistemos, šalies energetinis konkurencingumas bus paveiktas ir ateityje, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu. Tokią situaciją lemia šių energetikos inovacijų ekosistemos dalių, turinčių didžiausios įtakos šalies konkurencingumui, trūkumai (išdėstyti prioriteto tvarka):

1. Finansavimas:

- 1.1. Šalyje prieinamos finansinės priemonės mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtos ir inovacijų veiklai finansuoti nėra visiškai išnaudojamos.
- 1.2. Lietuva menkai finansuoja inovacijas ir mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos veiklas nacionaliniu lygiu.
- 1.3. Energetikos sektorius sulaukia santykinai nedidelių tiesioginių užsienio investicijų.
- 1.4. Nė vienas Lietuvoje įkurtas energetikos startuolis nėra tapęs vienu ar daugiau.
- 1.5. Esamos priemonės, finansuojamos ES fondų investicijomis, ne visais atvejais atitinka specifinius energetikos sektoriaus poreikius.

2. Mokslas ir technologijos:

- 2.1. Lietuvoje tiriamos technologijos iš esmės neperžengia fundamentinių tyrimų fazės.
- 2.2. Ne visi energetikos tyrėjų Lietuvoje pasirinkti tyrimų objektai sutampa su ES tyrimų tendencijomis.

<p>2.3. Ekonomikos geba panaudoti mokslą, technologijas ir inovacijas (toliau – MTI) yra ribota.</p> <p>2.4. Ribotas verslo ir mokslo bendradarbiavimas.</p> <p>3. Žmogiškieji ištekliai:</p> <p>3.1. Sistemingai mažėja energetikos krypties studijų programų ir jas besirenkančių studentų skaičius.</p> <p>3.2. Lietuvoje pradedama susidurti su reikalingų specialistų trūkumu.</p> <p>3.3. Žemas tyrėjų ir pagalbinių MTI personalo karjeros populiarumas.</p> <p>4. Komunikacija ir inovacijų kultūra:</p> <p>4.1. Nėra bendros strategijos, kuri leistų įvardyti konkrečias technologijas ir inovacijų kryptis.</p> <p>4.2. Skirtingų konsultacijų paslaugas verslo subjektams inovacijų tema teikiančių organizacijų veikla persipina įvairias pjuviais, sistema yra fragmentuota.</p> <p>4.3. Trūksta skirtingų veikėjų sutelkimo.</p> <p>4.4. Šalyje trūksta suvokimo apie inovacijų svarbą.</p> <p>4.5. Informacija apie šalyje kuriamus inovatyvius produktus ar paslaugas, taip pat apie finansavimo, atviros infrastruktūros panaudojimo, mentorystės, dalyvavimo renginiuose Lietuvoje ir užsienyje galimybes pateikiama ir viešinama fragmentiškai.</p> <p>4.6. Trūksta informacijos ir efektyvios komunikacijos Lietuvos inovatyvių produktų kūrėjams ir paslaugų teikėjams apie pasaulyje vyraujančias energetikos tendencijas.</p> <p>5. Produktai ir paslaugos:</p> <p>5.1. Vidaus rinkoje sukuriama / patentuojama mažai inovatyvių energetikos produktų.</p> <p>5.2. Trūksta konsoliduotos kontaktų sklaidos sistemos, kad mokslininkai galėtų koordinuotai dalyvauti įvairiuose užsienyje vykstančiuose renginiuose.</p> <p>Pažangos priemonės, kuriomis bus sprendžiama problema:</p> <p>1. Diegti pažangias technologijas, palaipsniui pereinant prie mažesnio iškastinio kuro naudojimo, teikiant prioritetą vandenilio technologijoms.</p> <p>2. Didinti energetikos sektoriaus inžinerinės pakraipos darbuotojų skaičių.</p>
<p>2 problema: Elektros energijos rinkos veikimą užtikrinanti ekosistema nepritaikyta inovatyviems prekybos būdams ir naujų elektros energijos paslaugų (lankstumo paslaugų) atsiradimui, riboja elektros energijos rinkos dalyvių skaičiaus (konkurencijos) augimą</p>
<p>Spręstinos problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):</p> <p>Dinamiškos elektros energijos prekybos sistemos nebuvimas.</p> <p>Pažangos priemonė, kuria bus sprendžiama problema:</p> <p>Diegti priemones, didinančias elektros energijos vartotojų, aktyviai dalyvaujančių elektros energijos rinkoje, skaičių.</p>
<p>Aukščiau nurodytos problemos bus sprendžiamos ir horizontaliai per Ekonomikos ir inovacijų ministerijos plėtros programą.</p>
<p>2.4 uždavinys. Mažinti gyventojų energetinį skurdą</p>
<p>NPP uždavinio rodikliai ir (ar) tikslo rodikliai:</p> <p>2.4.1. Namų ūkių, kurie energijos išlaidoms skiria didelę dalį savo pajamų, dalis, procentai: 15 (2025 m.), 8,6 (2030 m.).</p>
<p>Problema: Didelė gyventojų dalis energijai skiria didelę pajamų dalį (dėl to yra priversti riboti kitus būtinuosius poreikius)</p>
<p>Spręstinos problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):</p> <p>1. Mažos pajamos riboja gyventojų galimybes gauti pakankamai energijos:</p> <p>1.1. Bendra ekonominė situacija.</p> <p>1.2. Nepakankamos pažeidžiamiausių visuomenės grupių narių pajamos.</p> <p>2. Neefektyvus energijos vartojimas:</p> <p>2.1. Žemas pastatų energijos vartojimo efektyvumas ir prasta būsto kokybė.</p> <p>2.2. Neefektyvūs įrenginiai, šildymo sistemos ir neefektyvi jų eksploatacija.</p> <p>2.3. Neoptimali būsto struktūra.</p>

<p>2.4. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės reikalauja didelių investicijų.</p> <p>3. Aukštos energijos kainos:</p> <p>3.1. Šilumos kainų skirtumai skirtingose Lietuvos savivaldybėse.</p> <p>3.2. Iškastinio kuro naudojimas šildymui.</p> <p>3.3. Vartotojų, prijungtų prie vietinių nedidelių energijos išteklių (suskystintų naftos dujų) tiekimo sistemų, paslaugų kainų augimas ir ribotos šių vartotojų galimybės pereiti prie pigesnio energijos šaltinio.</p> <p>3.4. Vartotojai nepakankamai įgalinti naudotis konkurencinių energijos rinkų privalumais.</p> <p>4. Nepakankamas vartotojų informuotumas, įgūdžiai ir motyvacija:</p> <p>4.1. Vartotojams stinga žinių apie galimybes sumažinti išlaidas energijai.</p> <p>4.2. Nepakankama motyvacija elgsenos pokyčiams.</p> <p>5. Nepakankamai veiksmingos į energijos nepritekliaus mažinimą nukreiptos politikos priemonės:</p> <p>5.1. Taikomos priemonės neatitinka tikslinių grupių poreikių.</p> <p>5.2. Nėra taikoma energijos nepritekliaus monitoringo sistema.</p> <p>5.3. Nepakankamas savivaldos ir nevyriausybinių organizacijų įtraukimas į energijos nepritekliaus mažinimą.</p> <p>Pažangos priemonės, kuriomis bus sprendžiama problema:</p> <p>1. Diegti priemones, didinančias elektros energijos vartotojų, aktyviai dalyvaujančių elektros energijos rinkoje, skaičių.</p> <p>2. Sukurti tinkamas sąlygas mažas pajamas uždirbantiems ir energijos nepriteklių patiriantiems gyventojams pasinaudoti valstybės paskatų ir paramos sistema atsinaujinančios energetikos ir energijos vartojimo efektyvumo skatinimo srityje, taip pat valstybės parama, skirta techninių galimybių pasirinkti alternatyvius (pigescius) energijos išteklius užtikrinimui.</p>
<p>5.1 uždavinys. Integruoti Lietuvos gamtinių dujų rinką į bendrą ES dujų rinką</p>
<p>NPP uždavinio rodikliai ir (ar) tikslo rodikliai:</p> <p>5.1.1. Gamtinių dujų importo kelių diversifikavimo (IRD) indeksas, HHI: 3 793 (2025 m.), 3 000 (2030 m.).</p>
<p>Problema: Nepakankamas energetinis saugumas ir ribota prieiga prie ES ir regioninių dujų rinkų</p>
<p>Spręstinės problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):</p> <p>1. Izoliuota Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinka, jungčių su Vakarų Europa trūkumas:</p> <p>1.1. Dominuojantis gamtinių dujų tiekėjas regione.</p> <p>1.2. Atribota galimybė taikyti solidarumo mechanizmus ekstremaliosios situacijos dujų srityje atveju.</p> <p>1.3. Didėjantis vartotojų skaičius (vienetais), tačiau mažėjantis suvartotų dujų kiekis (MWh).</p> <p>1.4. Neišnaudojami visi perdavimo sistemos pajėgumai.</p> <p>1.5. Lietuvos vartotojams didesni gamtinių dujų perdavimo kaštai.</p> <p>1.6. Lietuvos ir Baltijos šalių dujų rinka neintegruota į bendrą ES dujų rinką.</p> <p>1.7. Nepakankama konkurencija dujų tiekimo rinkoje.</p> <p>1.8. Nepakankamai išnaudojamas Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo potencialas.</p> <p>2. Esamų jungčių regione nepakankamas pralaidumas:</p> <p>2.1. Neišnaudojamos visos galimybės Baltijos valstybių ir Suomijos bei Lenkijos gamtinių dujų rinkos dalyviams pasinaudoti saugumą užtikrinančia infrastruktūra regione (Lietuvos, Lenkijos – Inčukalno požeminių gamtinių dujų saugykla, Lenkijos, Latvijos, Suomijos, Estijos – Klaipėdos SGD terminalu).</p> <p>2.2. Nepakankama dujų tiekimo kelių maršrutų diversifikacija regione.</p> <p>Pažangos priemonė, kuria bus sprendžiama problema:</p> <p>Įgyvendinti dujotiekių jungčių statybos ir stiprinimo projektai.</p>

5.2 uždavinys. Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbui sinchroniniu režimu
NPP uždavinio rodikliai ir (ar) tikslo rodikliai: 5.2.1. Iš ES valstybių narių importuojamos elektros energijos dalis nuo bendro elektros energijos importo, procentai: 75 (2025 m.), 100 (2030 m.).
Problema: Yra tikimybė, kad dėl geopolitinių priežasčių ir (ar) techninių rizikų, kylančių trečiosiose šalyse, Lietuvos elektros energetikos sistema bus veikiamai neigiamai
Spręstinios problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka): 1. Energetinio saugumo rizikos (Lietuvos elektros energetikos sistema sinchroniniu režimu veikia Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių elektros energetikos sistemoje (toliau – IPS / UPS sistema) kartu su Baltarusijos ir Rusijos elektros energetikos sistemomis): 1.1. Lietuvos elektros energetikos sistema dėl istorinių aplinkybių buvo plėtojama kaip integrali buvusios Sovietų Sąjungos elektros energetikos sistemos dalis. 1.2. Veikiant sinchroniškai sistemoje per AC jungtis, nėra galimybių valdyti fizinių tarpsisteminių elektros energijos srautų. 1.3. Sistemos valdymas ir pokyčiai turi būti derinami su trečiųjų šalių perdavimo sistemų operatoriais. 1.4. Trečiųjų šalių perdavimo sistemų operatoriai nesidalina informacija apie perdavimo sistemų techninę būklę ir plėtros planais. 1.5. IPS / UPS sistemos, įskaitant ir Lietuvos elektros energetikos sistemą, dažnio reguliavimas vyksta centralizuotai iš Rusijos. 1.6. Faktiškai galimas tikslingas ar netyčinis poveikis Lietuvos elektros energetikos sistemai, kuris gali turėti kritinių neigiamų pasekmių sistemos saugiam ir (ar) patikimam darbui. 1.7. Galima totalinė elektros energetikos sistemos avarija dėl trečiųjų šalių kaltės. 2. Integracijos su ES rinkomis ribojimai (Dėl techninių ir organizacinių IPS / UPS sistemos charakteristikų, negalima pilnai išnaudoti integracijos su Europos Sąjungos elektros rinka suteikiamų galimybių): 2.1. Dėl IPS / UPS sistemoje vykstančių žiedinių srautų turi būti ribojami pralaidumai elektros energijos prekybai tarp Baltijos šalių. 2.2. Trečiųjų šalių perdavimo sistemų operatoriai gali naudotis infrastruktūra, už kurią sumoka Baltijos šalių vartotojai. 2.3. Neigiama įtaka vietinių elektros energijos gamybos pajėgumų išlaikymui ir plėtros galimybėms. 2.4. Dėl veikimo IPS / UPS sistemoje nėra galimybių visavertiškai plėtoti balansavimo papildomų paslaugų ir jų rinkos aplinkos. Pažangos priemonės, kuriomis bus sprendžiama problema: 1. Įgyvendintas Lietuvos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektas. 2. Įrengti 200 MW elektros energijos kaupimo įrenginių sistema.
6.3 uždavinys. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą bei didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje
NPP uždavinio rodikliai ir (ar) tikslo rodikliai: 6.3.1. Energetikos sektoriuje išmetamo SO ₂ kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, procentai: -59 (2025 m.), -60 (2030 m.). 6.3.2. Energetikos sektoriuje išmetamo nemetaninių lakiųjų organinių junginių (NMLOJ) kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, procentai: -39,5 (2025 m.), -47 (2030 m.). 6.3.3. Elektros energijos iš AEI dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu elektros energijos suvartojimu, procentai: 38 (2025 m.), 50 (2030 m.). 6.3.4. AEI dalis nuo galutinio energijos suvartojimo šildymui ir aušinimui, procentai: 55 (2025 m.), 67 (2030 m.). 6.3.5. Necentralizuotai šilumą gaminančių arba iki 20 MW galios įrenginių išmetamo ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, procentai: -14,8 (2025 m.), -26 (2030 m.). 6.3.6. Iš AEI pasigaminantį elektros energiją savo reikmėms vartojančių asmenų skaičius, vienetai: 40 000 (2025 m.), 500 000 (2030 m.). 6.3.7. Lietuvoje pagamintos elektros energijos dalis nuo bendro šalies elektros energijos sunaudojimo, procentai: 60 (2025 m.), 70 (2030 m.).
1 problema: Elektros iš AEI dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu elektros energijos suvartojimu, sudaro 18,79 proc. (2019 m.), siekiama 50 proc. (2030 m.)
Spręstinios problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):

<p>1. Maža dalis gyventojų aktyviai veikia elektros energijos rinkoje (elektros energiją gaminančių vartotojų skaičius 2021 m. liepos pradžioje sudarė 11 410 vnt., siekiama 500 000 (2030 m.):</p> <p>1.1. Didelės investicijos į AEI naudojančius įrenginius.</p> <p>1.2. Administracinės, reguliacinės ir techninės kliūtys.</p> <p>2. Neišnaudotas AEI plėtros sausumoje ir jūroje potencialas:</p> <p>2.1. Jūrinio vėjo potencialo neišnaudojimas.</p> <p>2.2. Nėra vidutinės galios AEI projektų.</p> <p>3. AEI plėtra kelia iššūkius Lietuvos elektros energetikos sistemai:</p> <p>3.1. Netolygi gamyba iš AEI lems elektros kainų šuolius.</p> <p>3.2. Lietuvos elektros energetikos sistema, integruojant vis daugiau AEI, gali susidurti su nepakankamo adekvatumo problema.</p> <p>Pažangos priemonės, kuriomis bus sprendžiama problema:</p> <p>1. Didinti AEI dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus.</p> <p>2. Įrengti 200 MW elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą.</p>
<p>2 problema: Maža AEI dalis, palyginti su galutiniu energijos suvartojimu: 25,47 proc. (2019 m.), siekiama 50 proc. (2030 m.)</p>
<p>Spręstinės problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):</p> <p>1. AEI dalis (biomasė) namų ūkiuose sudaro 38,7 proc. (2019 m.):</p> <p>1.1. Nežinoma tiksli esama situacija dėl kuro naudojimo šilumai gaminti pastatuose, neprijungtuose prie centralizuoto šilumos tiekimo (toliau – CŠT) sistemų.</p> <p>1.2. Nežinoma tiksli esama situacija apie šilumai gaminti naudojamus įrenginius individualiuose gyvenamuosiuose pastatuose, neprijungtuose prie CŠT sistemų.</p> <p>1.3. Vėlai įgyvendinta ES fondų paramos priemonė (tik 2019 m.).</p> <p>2. AEI dalis transporto sektoriuje sudaro 4,04 proc. (2019 m.):</p> <p>2.1. Neišnaudojamas pažangiųjų biodegalų potencialas.</p> <p>2.2. Žemas elektros energijos panaudojimo intensyvumas.</p> <p>2.3. Senas ir neefektyvus lengvųjų transporto priemonių parkas.</p> <p>2.4. Problematiška AEI integracija į krovinių sunkiasvorio transporto sektorių.</p> <p>Problemų priežastys nurodytos 2.2, 2.3 ir 2.4 papunkčiuose bus sprendžiamos ir per Susisiekimo ministerijos įgyvendinamą plėtros programą.</p> <p>Pažangos priemonės, kuriomis bus sprendžiama problema:</p> <p>1. Įgyvendinti degalų iš AEI gamybos priemones ir plėtoti jų panaudojimo infrastruktūrą transporto sektoriuje.</p> <p>2. Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones.</p> <p>3. Įgyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo (toliau – CŠVTS) sektoriuje.</p>
<p>6.5 uždavinys. Didinti viešųjų centrinių valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo efektyvumą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių juose naudojimą</p>
<p>NPP uždavinio rodikliai ir (ar) tikslo rodikliai:</p> <p>6.5.1. Sutaupyta viešųjų centrinių valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių ūkyje energijos suminis kiekis, GWh: 3 936 (2025 m.), 10 500 (2030 m.).</p> <p>6.5.2. Namų ūkių išmetamo KD_{2,5} kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmetu kiekiu, procentai: -43 (2025 m.), -45 (2030 m.).</p>
<p>1 problema: Maža dalis sutaupytos energijos viešuosiuose pastatuose (per 2021–2030 m. pagal Nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą siekiama sutaupyti 0,55 TWh, pagal Lietuvos ilgalaikę pastatų renovacijos strategiją – 1,294 TWh pirminės energijos ir 129 400 tCO₂)</p>
<p>Spręstinės problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):</p> <p>1. Mažai atnaujintų viešųjų pastatų:</p> <p>1.1. Nepatrauklus finansavimo modelis.</p>

<p>1.2. Mažas viešųjų pastatų valdytojų suinteresuotumas.</p> <p>2. Vėluojami įgyvendinti atnaujinimo projektai:</p> <p>2.1. Užsitęsę viešieji pirkimai.</p> <p>2.2. Neįvykę viešieji pirkimai.</p> <p>Pažangos priemonė, kuria bus sprendžiama problema:</p> <p>Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones centrinės valdžios viešuosiuose pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse.</p>
<p>2 problema. Neefektyvus energijos vartojimas šilumos gamybai namų ūkiuose, kurie nėra prijungti prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos</p> <p>Spręstinės problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):</p> <p>1. Namų ūkiuose naudojami neefektyvūs šilumos gamybos įrenginiai:</p> <p>1.1. Žemas senų šilumos gamybos įrenginių energijos efektyvumas.</p> <p>1.2. Nenustatyti apribojimai aplinkos taršai (nenustatyti senų šilumos gamybos įrenginių reikalavimai teršalų emisijoms).</p> <p>1.3. Nėra alternatyvių technologinių sprendimų, galinčių konkuruoti šildymo kaina.</p> <p>2. Mažas efektyvių katilų, naudojamų šildymui, skaičius namų ūkiuose:</p> <p>2.1. Nepakankamas katilų atnaujinimo finansavimas.</p> <p>2.2. Didžioji dalis vartotojų renkasi pigiausius šildymo įrenginius ir kurą, nevertindami eksploatacijos ir priežiūros kaštų, nepakankamai suvokdami galimas pasekmes oro taršai ir visuomenės sveikatai.</p> <p>2.3. Visuomenė nepakankamai informuota ir pasiruošusi keisti apsirūpinimo efektyvia šilumos energija, pagaminta naudojant AEI, įpročius.</p> <p>2.4. Didelė tikslinės grupės (individualių gyvenamųjų pastatų, naudojančių neefektyvius šilumos gamybos įrenginius) apimtis.</p> <p>2.5. Nepakankama teršalų emisijų stebėseną (monitoringas) ir kontrolę namų ūkiuose (tikslinėse geografinėse zonose), siekiant užtikrinti tikslinį šilumos gamybos įrenginių atnaujinimą bei spartesnę visuomenės sveikatos gerovę.</p> <p>Pažangos priemonė, kuria bus sprendžiama problema:</p> <p>Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones centrinės valdžios viešuosiuose pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse.</p>
<p>3 problema. Mažesnis nei ES vidurkis įmonių energijos suvartojimo efektyvumas</p> <p>Spręstinės problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):</p> <p>1. Įmonės neturi pakankamai informacijos apie suvartojamos energijos rūšis ir kiekius:</p> <p>1.1. Įmonės neatlieka energijos vartojimo auditų, kurie parodytų esamą energijos ir energijos išteklių faktinį suvartojimą bei sąnaudas.</p> <p>1.2. Įmonių specialistai ar vadovai neturi pakankamai motyvacijos ir žinių įgyvendinti energijos efektyvumo didinimo priemones.</p> <p>1.3. Nėra nustatyta pakankamas paramos dydis energijos efektyvumo priemonėms diegti.</p> <p>1.4. Nėra įdiegta energijos išteklių apskaitos įranga, kuri technologiniuose procesuose parodytų energijos ir jos išteklių suvartojimą.</p> <p>2. Energijos kaina sudaro nedidelę dalį kuriamo produkto ar įrangos:</p> <p>2.1. Įmonės neteikia prioriteto energijos efektyvumo priemonėms, nes jų atsipirkimo laikotarpis ilgas ir reikalauja didelių investicijų.</p> <p>2.2. Energijos išteklių kainos nesudaro prielaidų įmonėms diegti efektyvumo priemones.</p> <p>Pažangos priemonė, kuria bus sprendžiama problema:</p> <p>Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones centrinės valdžios viešuosiuose pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse.</p>

II SKYRIUS FINANSINIŲ PROJEKCIJŲ DALIS

NPP uždavinys	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltiniai, tūkst. eurų
1	2	3
1.13. Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą	20 000	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos
	386 000 (65 000 ¹)	Modernizavimo fondo lėšų poreikis (270 000), privačių lėšų poreikis (116 000)
	500	2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšos (250), privačios lėšos (250)
	14 230	Valstybės biudžeto lėšos
2.4. Mažinti gyventojų energetinį skurdą	14 200	Valstybės biudžeto lėšos
5.1. Integruoti Lietuvos gamtinių dujų rinką į bendrą ES dujų rinką	68 600	Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) finansinės paramos lėšos (41 500), privačios lėšos (27 100)
5.2. Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbu sinchroniniu režimu	462 002,5	Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) finansinės paramos lėšos (369 602), privačios lėšos (92 400,5)
6.3. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą ir didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo AEI dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje	1 029 208	2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšos (346 304), privačios lėšos (682 904)
	570 330	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos (319 300), privačios lėšos (251 030)
	5 600	Valstybės biudžeto lėšų, skirtų apmokėti bendrai finansuojamų iš ES fondų lėšų projektų, netinkamų finansuoti iš ES fondų lėšų pirkimo ir (arba) importo PVM, poreikis
	47 238 (23 100 ²)	Valstybės biudžeto lėšų poreikis (47 238), privačių lėšų poreikis (25 310)
6.5. Didinti viešųjų centrinės valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo	314 929	2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšos (182 200), privačios lėšos (132 729)

¹ Iš Modernizavimo fondo 2022 metams skirta 50 000 tūkst. eurų, privačių lėšų planuojama – 15 000 tūkst. eurų.

² Iš Klimato kaitos programos 2021 metais skirta 15 000 tūkst. eurų, privačių lėšų planuojama – 8 100 tūkst. eurų.

efektyvumą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių juose naudojimą	287 858 (57 143 ³)	Modernizavimo fondo lėšų poreikis (201 500), privačių lėšų poreikis (86 358)
	440 000 (4 000 ⁴)	Valstybės biudžeto lėšų poreikis (220 000), privačių lėšų poreikis (220 000)
	Iš viso: 3 660 695,5	

III SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONIŲ RINKINYS

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV ĮP, HP, NRD, RPP
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
03-001-01-13-01	Diegti pažangias technologijas, palaipsniui pereinant prie mažesnio iškastinio kuro naudojimo, teikiant prioritetą vandenilio technologijoms	1.13 uždavinys. Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą				Sukurti žaliąjo vandenilio gamybos pajėgumai, MW	0 (2021 m.)	400	LRV ĮP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas))
03-001-01-13-02	Didinti energetikos sektoriaus inžinerinės pakraipos darbuotojų skaičių	1.13 uždavinys. Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą			Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Inžinerinės krypties studijų stipendijų skyrimas, studentų skaičius	0 (2021 m.)	90 studentų	LRV ĮP, DVT (7), HP (lygios galimybių visiems)

³ Iš Modernizavimo fondo 2022 metams skirta 40 000 tūkst. eurų, privačių lėšų planuojama – 17 143 tūkst. eurų.

⁴ Iš Klimato kaitos programos 2021 metais skirta 2 000 tūkst. eurų, privačių lėšų planuojama – 2 000 tūkst. eurų.

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
03-001-01-13-03	Diegti priemonės, didinančias elektros energijos vartotojų, aktyviai dalyvaujančių elektros energijos rinkoje, skaičių	1.13 uždavinys. Didinti energetikos sektoriaus konkurencingumą	2.4 uždavinys. Mažinti gyventojų energetinį skurdą			Aktyviųjų elektros energijos vartotojų dalis nuo visų elektros energijos vartotojų, procentai	0 (2021 m.)	10	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas))
03-001-02-04-01	Sukurti tinkamas sąlygas mažas pajamas uždirbantiems ir energijos nepriteklių patiriantiems gyventojams pasinaudoti valstybės paskatų ir paramos sistema atsinaujinančios energetikos ir energijos vartojimo efektyvumo skatinimo srityje, taip pat valstybės parama, skirta techninių galimybių pasirinkti alternatyvius (pigius) energijos išteklius užtikrinimui	2.4 uždavinys. Mažinti gyventojų energetinį skurdą	6.3 uždavinys. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos		Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Aplinkos ministerija	Energetinį skurdą patiriantys namų ūkiai, pasinaudoję valstybės paskatų ir paramos sistema atsinaujinančios energetikos ir energijos vartojimo efektyvumo skatinimo srityje, vienetai Vartotojų namų ūkių, patiriančių energetinį skurdą ir	0 (2021) 12 000 (2020)	200 000 5 950	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas, kūrybingumas, lygios galimybės visiems)

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			sektoriuje			prijungtų prie vietinių suskystintų naftos dujų tinklų ar naudojančių suskystintų naftos dujų balionus, skaičius, vienetai			
03-001-05-01-01	Įgyvendinti dujotiekių jungčių statybos ir stiprinimo projektus	5.1 uždavinys. Integruoti Lietuvos gamtinių dujų rinką į bendrą ES dujų rinką				Atsinaujinančių energijos išteklių dujų kiekis sistemoje, TWh	0 (2020)	0,95	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis)
03-001-05-02-01	Įgyvendinti Lietuvos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą	5.2 uždavinys. Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbui sinchroniniu režimu				Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema desinchronizuota nuo IPS / UPS sistemos ir sujungta su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu 2025	Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema sinchroniškai veikia su IPS/UPS sistema	Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema sinchroniškai veikia su kontinentinės Europos elektros tinklais	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas))

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						m.			
03-001-06-03-01	Įrengti 200 MW elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą	6.3 uždavinys. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje	5.2. uždavinys. Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbui sinchroniniu režimu			Įrengtų naujų elektros energijos kaupimo įrenginių galia, MW	0	200	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas))
03-001-06-03-02	Didinti AEI dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus	6.3 uždavinys. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo atsinaujinančių energijos išteklių	5.2. uždavinys. Sujungti Lietuvos elektros energetikos sistemą su kontinentinės Europos elektros energetikos sistema darbui sinchroniniu režimu			AEI dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu elektros energijos suvartojimu, procentai Numatomas šiltnamio	18,79 (2019 m.) 201 082 (2019 m.)	50 0 (2029 m.)	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas))

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		dalį bei diegti taršos mažinimo priemonės energetikos sektoriuje				efektą sukeliančių dujų kiekis, t CO ₂ ekvivalentas per metus Vartotojai, kuriems pagerėjo tiekiamos elektros energijos kokybė, galutiniai vartotojai per metus	0 (2020 m.)	258 536 (2029 m.)	
03-001-06-03-03	Igyvendinti degalų iš AEI gamybos priemonės ir plėtoti jų panaudojimo infrastruktūrą transporto sektoriuje	6.3 uždavinys. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalį bei diegti	6.1 uždavinys. Didinti energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių dalį ir alternatyvių degalų vartojimą transporto sektoriuje, skatinti darnų įvairiarūši judumą ir mažinti		Susisiekimo ministerija (6.1)	AEI dalis, palyginti su bendruoju galutiniu kelių ir geležinkelių transporto energijos suvartojimu, procentai	4,04 (2019 m.)	15	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas))

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		taršos mažinimo priemonės energetikos sektoriuje	transporto sukeliama aplinkos taršą						
03-001-06-03-4	Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones	6.3 uždavinys. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje	2.4 uždavinys. Mažinti gyventojų energetinį skurdą			Numatomas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, tCO ₂ ekvivalentu per metus Metinis pirminės energijos suvartojimo kiekis, MWh per metus	226 660 (2019 m.) 2 266 600 (2019 m.)	224 200 (2029 m.) 2 242 002 (2029 m.)	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas))
03-001-06-03-5	Įgyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones CŠVT sektoriuje	6.3 uždavinys. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio				Numatomas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, tCO ₂ ekvivalentas per metus	67 758 (2019 m.)	17 864 (2029 m.)	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas))

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		energijos vartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalį bei diegti taršos mažinimo priemonės energetikos sektoriuje							
03-001-06-05-01	Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones centrinės valdžios viešuosiuose pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse	6.5 uždavinys. Didinti viešųjų centrinių valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo efektyvumą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių juose naudojimą	2.4 uždavinys. Mažinti gyventojų energetinį skurdą		Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Kultūros ministerija, Vidaus reikalų ministerija Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija, VĮ Turto bankas	Metinis pirminės energijos suvartojimas, MWh per metus Numatomas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, tCO ₂ ekvivalentas per metus	3 395 635 ⁵ (2019 m.) 597 855 ⁶ (2019 m.)	1 280 204 ⁷ (2029 m.) 230 553 ⁸ (2029 m.)	LRV IP, DVT (7), HP (darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas))

⁵ 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos Lietuvai rodiklio RCR26 „Metinis pirminės energijos suvartojimas (būstuose, viešuosiuose pastatuose, įmonėse ir kitur)“ pradinė 2019 m. reikšmė 2 911 022 MWh/metų.

⁶ 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos Lietuvai rodiklio RCR 29 „Numatomas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis“ pradinė 2019 m. reikšmė 460 705 tCO₂ ekv./metų.

⁷ 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos Lietuvai rodiklis RCR26 „Metinis pirminės energijos suvartojimas (būstuose, viešuosiuose pastatuose, įmonėse ir kitur)“, siektina 2029 m. – 934 006 MWh/metų.

⁸ 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos Lietuvai rodiklis RCR 29 „Numatomas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis“, siektina 2029 m. – 124 982 tCO₂ ekv./metų.
